

et verdens navn på lyn visit

– *Hvad er grunden til, at Hardy grejer er dyrere end andre?*

– Jeg tror faktisk ikke, at Hardy grejer er dyrere end andre, når man tager den værdi i betragtning, som vi håber, kunden får for sine penge. Man kan købe stænger til forskellige priser, men det er ikke altid, de er af god kvalitet, og det er ikke altid, at de kaster godt ved åen. Vi laver grejerne meget omhyggeligt. Vi har en meget streng kvalitetskontrol, og vi bruger megen tid til udformning og forbedringer. Alt det må der betales for. Jeg tror, man i det lange løb får, hvad man har betalt for, ligesom med alt andet i verden.

– *Laves Hardy grejer kun for fiskeeksperter?*

– Langtfra, især hvad angår glasfiberstængerne i dag. Fluestænger er lavet til at kaste godt både for uøvede såvel som for eksperter. Vi har erfaret gennem de senere år, hvor vi har lært mange fiskere at kaste med flue, at de har lært at kaste på væsentlig kortere tid og med bedre resultat, når de har brugt vore „Jet“ fluestænger, end når de har brugt andre stangtyper. Især nogle af de ældre splitcane stænger, som ofte var måske lidt for tunge for dem. Vi tror, at de nye „Jet“ stænger virkelig hjælper folk til hurtigere at lære at kaste end de fleste andre stænger.

– *Hvor mange personer af navnet Hardy har der været i firmaet siden starten for 100 år siden?*

– Firmaet blev startet af min bedstefar, men kort efter trådte hans bror John

James Hardy til, og mod slutningen af sidste århundrede kom to andre brødre, Harry Hardy og Charlie Hardy samt en søster, Francis Hardy, der virkede som sekretær. Så fulgte anden generation: Laurel Hardy (L. R. Hardy) og min far, William Hardy. Min far døde i 1928, og der kom to brødre ind af anden generation, Fred Hardy og Allan Hardy. Nu er der kun to af familien tilbage, nemlig tredje generation: min fætter Bill (eller William) Hardy, som er søn af Fred – og mig selv, søn af anden generations William.

– *Hvorfor har Hardy stoppet leveringen af fluer til Danmark?*

– Vi har ikke stoppet leveringen af ørredfluer til Danmark alene. Vi har stoppet leveringen af Hardy ørredfluer til alle i verden inklusive vor egen butik i Pall Mall, London. Vi fandt, at binding af ørredfluer i vor fabrik var fuldstændig uøkonomisk. Vi kunne ikke tage de priser, som behøvedes for at gøre ørredfluer sælgelige. Det er en mærkværdig ting, at en fisker gerne vil betale en masse penge for et blink eller anden agn, som laves i tusindvis på automatiske maskiner, men han vil ikke betale den rigtige pris for en flue, som det tager mindst fem minutter for en højt kvalificeret arbejdskraft at binde – og hvad kan man få i dag af højt kvalificeret arbejde for kun nogle få kroner?

– *Hvilken stang er den mest solgte i dag?*

– Den mest solgte stang er 8½ fods nr. 6 „Jet“ fluestang, og tæt på den

kommer nu 9¼ fods „Richard Walker Superlight Reservoir“ fluestang. Begge disse stænger sælges i betydelige antal over hele verden.

– *Hvor mange stænger og hjul vil De antage, at Hardy har produceret i de forgangne 100 år?*

Hardy smiler blot hemmelighedsfuldt og svarer: – Åh, mange tusinde.

– *Hvilken flyeline er bedst for allround begynderen, flydende eller synkende, dobbelt-taper eller forward-taper?*

– En flyeline er væsentlig lettere at kaste end nogen af synkelinerne, selvfølgelig fordi den ligger på vandets overflade. Den er meget lettere at løfte fra vandet. Jeg tror, at en dobbelt-taper line er en absolut fordel for en begynder eller en ikke alt for god kaster. Forward-taper liner behøver måske noget mere ekspertise, hvis fluen skal falde med samme præcision og elegance. Til allround begynderen er derfor en dobbelt-taper flyeline bedst, men den skal passe i vægt til stangen.

– *Hvem skaber modeller i dag til Hardy stænger og hjul?*

– Vi har et design-samarbejde på fabrikken i Alnwick. En mand som ser efter stænger, og en ingeniør som ser efter metalprodukter som hjul, net, fangstkroge etc. Fluestænger og splitcane stænger bliver eller er sædvanligvis blevet udformet af mig selv. Jeg har udformet „Jet“ og „Phantom“ samt andre nye stænger. Coarse-fishing medestængerne er skabt af Peter Hoil, som er stang-designer hos Hardy sammen med folk som Richard Walker og Fred Tay-

James Hardy fra 100-års jubilaren »The House of Hardy« i England, har været på en lynvisit i Skandinavien. Et 2-timers ophold i »Jagt- og Fiskerimagasinet« i København benyttede grosserer Axel Svendsen til at stille spørgsmål om fiskeri og grejer til mr. Hardy, som på fotoet ses længst til venstre.

lor, der er rådgivende og afprøver stængerne på fiskeri. Havfiskestængerne formgives næsten udelukkende af Leshly Moncriffe, som er en anerkendt havfisker i Storbritannien.

– *Fastspolehjulet er det mest solgte fiskehjul i Danmark i dag. Hvorfor laver Hardy ikke fastspolehjul mere?*

– Vi var i sin tid de første, som bragte et fastspolehjul med lukket bøjle på markedet. Det var i begyndelsen af trediverne, og vi havde patentet på det indtil nogle år efter sidste krig. Den dag, patentet løb ud, sad kernen af vore konkurrenter, Mitchell, Young m. fl., på spring til at fylde markedet. Vort tidligere „Altex“ hjul ville i dag blive alt for dyrt og ville behøve helt nyt værktøj til fremstillingen.

Vi er holdt op udelukkende på grund af prisen; det ville blive ubetaleligt dyrt. For tiden har vi ikke muligheder for at gå ind for udvikling og produktion af en ny type fastspolehjul. „Exalta“ fastspolehjulet, som vi havde i nogle få år, var ikke helt tilfredsstillende. Det vil være meget højt spil at komme med et nyt fastspolehjul i dag. Det vil tage tre til fire år at udvikle og afprøve. Værktøj til produktion koster mange tusinde pund sterling, som vil betyde en stor risiko. Verdensmarkedet af fiskegrejer er fuldt af fastspolehjul. Japanerne har over hele verden været en stor trussel for andre fabrikanter. Det vil blive alt for bekosteligt, med mindre man ved noget helt nyt kan skabe fremtidens hjul, som vil blive brugt i 1980'erne. Vi vil behøve nogle gode ideer og væsent-

lige forandringer, før vi forsøger at komme med et nyt hjul.

– *Hvilken ørred-fluestang er Deres personlige favorit?*

– Jeg tror, at 8½ fods nr. 6 „Jet“ muligvis er den, jeg bruger mest nu; måske synes jeg ligeså godt om 8 fods. Før brugte jeg „Phantom“ splitcanestangen i mange år.

– *De er en kendt konkurrence-kaster. Hvad er Deres rekord for fluekast med enhåndsstang og tohåndsstang?*

– Jeg tror, at det bedste kast med enhåndsstang var 54 yards og med tohåndsstang var 64 yards. Det var for nogle år siden, og det er ikke særlig langt nu til dags.

– *De fleste Hardy stænger er i dag af glasfiber. Hører splitcane fortiden til?*

– For blot to år siden var der grund til at tro, at splitcane-stangen var ved at dø ud. Var ved at være helt slut, for der var intet verdensmarked for splitcane. Nogle lande som Belgien brugte stadig splitcane, men de fleste andre lande, hvor de store markeder er, havde helt skiftet over til glasfiber. Men i løbet af de sidste to år har der været en tydelig opblomstring af efterspørgslen på splitcane-stænger. Grunden til dette er måske en uvilje mod plastic. I dag laves næsten alting af plastic, og jeg tror, at folk nu ønsker noget, som de har mere glæde ved at eje. Tillige er der mange dårlige glasstænger – og de fiskere, som har prøvet dem, går tilbage til splitcane. De fremstillere, som er tilbage i splitcane-branchen (det er Pezon

& Michel, Johnson i England, Sharpes i Skotland, Orvis i USA og os selv), mærker en stigende efterspørgsel på splitcane-stænger. Jeg tror, at de vil være udmærkede for fluefiskere i fremtiden.

– *Har splitcane nogen fordel sammenlignet med glasfiber?*

– Det er virkeligt et meget, meget svært spørgsmål at besvare. Det beror på et meget personligt skøn, hvad der er bedst. Et er, om en mand føler, at han kaster bedre; et andet er, om han i virkeligheden kaster bedre med splitcane. Nogle fiskere påstår, at splitcane kaster bedre; nogle påstår, at splitcane kaster mere akkurat, selv om det i virkeligheden ikke er stangen, men manden bagved. Det er ligesom med et gevær, der skyder fuldkommen præcist. Hvis manden ikke kan skyde, vil han ikke ramme skiven. Der er også det argument at nævne, at når man bøjer et rør, vil det blive mere eller mindre ovalt, hvorved det mister sin styrke, mens et massivt stykke som splitcane bliver stærkere, jo mere man bøjer det. For glasfibers vedkommende afhænger meget af, hvilket bindemiddel, der bliver brugt til fremstilling af glasfiberrøret. Ved brug af fenol bindemiddel er rørets modstand mod at blive ovalt meget større, end hvis røret fremstilles med polyester eller epoxy bindemiddel. Fenol er meget vanskeligere at bruge, det er meget langsommere i fabrikation og derfor dyrere, hvorfor mange fabrikanter bruger det billigere og hurtigere polyester, men det giver ikke så god en stang.

– Hvis De skulle vælge bare én flue for ørredfiskeri og én for laksefiskeri, hvilken skulle det være?

– Til ørredfiskeri tror jeg, det ville blive en „Pheasant Tail“ nymfe; jeg holder mere af nymfefiskeri end tørfluefiskeri. Til laksefiskeri vil det blive „Shrimp fly“.

– Siden Izaak Waltons dage har England for en stor del været foran andre lande i sportsfiskeri. Hvad er grunden til det?

– Det er vanskeligt – jeg ved ikke, hvorfor vi skulle være – jo, vandene, vi havde, var udmærkede for fiskeri især for fluefiskeri – det må bare være noget i vor karakter og natur på den tid; vi kunne lide at fiske og slappede af med det. Amerikanerne lavede splitcane længe før vi gjorde, så de må have været lige så ivrige til at fiske.

– På hvilken måde tror De, fiskestængen vil ændre sig i fremtiden?

– Jeg vil understrege, at nutidens fiskestænger har så gode evner, at de er vanskelige at udnytte fuldt ud for gennemsnitsfiskeren. Alligevel tror jeg, der vil komme forbedringer. Det vil ikke være længe, før kulstof-fiber under en eller anden form vil blive anvendt i glasfiberstænger. De får måske ikke så stor betydning for ørredstænger, undtagen nær stedet, hvor de deles. Derimod tror jeg på kulstoffiber for kyststænger, surfcasting og de svære bådstænger, der med kulstoffiber både kan laves lettere og væsentlig stærkere. Selv om kulstof-fiber er meget, meget dyrt, er der ingen tvivl om, at det vil blive prøvet i fremtidens fiskestænger.

*

Såvidt Mr. James Hardy. Foreløbig er de nye carbonfiber-stænger dog ikke nået meget videre end til forsøgsstadiet. De kan på ingen måde yde tilnærmelsesvis, hvad en moderne kvalitetsglasstang kan. Fremstillingsprisen pr. stang nærmer sig i øvrigt beløb af størrelsesordenen 1000–1200 kr. Alleerede i 1968 blev en forsøgsstang afprøvet af den engelske forfatter, lystfiskerjournalist og fisker Dick Walker. Han karakteriserede stangen med ordet „ubrugelig“. Trods denne, også dengang, meget kategoriske dom, hævder mere kyndige kemikere og teknikere, der fortsatte arbejdet med dette epokegørende produkt, at det kommer til at få revolutionerende betydning i moderne stangbygningsteknik – og på adskillige andre felter af vort industrielle udviklingsbillede. Nyere undersøgelser har vist, at carbonfibre i forbindelse med glasfibre giver et nyt „lærred“, som, hvis man kan lære at udnytte det rigtigt, vil give stænger/rør, der har rent ud forbløffende elastiske egenskaber. Der er derfor al mulig grund til at stole på Mr. Hardys forudsigelser om fremtidens fiskestænger.

Axel Ludvig Svendsen
/ W. Sylvester-Thomsen